

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/37/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010200593
Dátum vydania rozhodnutia:	22.08.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1010200593.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: Prosperita Slovenska (PS), Gogoľova 18, Bratislava, IČO: 30 797 667, zast. spoločnosťou JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r.o., 023 05 Nová Bystrica 850, v mene ktorej koná JUDr. Bohuslav Majchrák, advokát, proti žalovanému: Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štefanovičova 5, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. MF/27302/2009-23 zo dňa 7. decembra 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 93/2010 - 38 zo dňa 27. apríla 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 93/2010 - 38 zo dňa 27. apríla 2012 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. MF/27302/2009-23 zo dňa 7. decembra 2009 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 66 € k rukám právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. MF/27302/2009-23 zo dňa 7. decembra 2009, ktorým zamietol rozklad žalobcu a potvrdil rozhodnutie č. MF/021526/2009-243 zo dňa 4. septembra 2009 o uložení pokuty vo výške 3319 € za porušenie povinnosti podľa § 30 ods. 1 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Zákon“).

Krajský súd dospel k záveru, že bolo v záujme žalobcu a v nadväznosti na to aj jeho povinnosťou, aktívne sa starať, aby svoje procesné práva v konaní riadne využil. Napriek výzve správnych orgánov tieto ignoroval, nenavrhol žiadne riešenia vzhľadom na uvádzané problémy s audítorom, preto nemožno negatívny výsledok pripočítať na ťarchu správnych orgánov. Za využívanie resp. nevyužívanie zákonných oprávnení nesie zodpovednosť ako aj následok žalobca. Súd nemal pochybnosti o riadnom zistení skutkového stavu veci, hodnotil námietku spolu so súvisiacou námietkou výkladu či aplikácie

citovaných ustanovení žalovaným za nedôvodnú.

Krajský súd uviedol, že žalovaný uložil sankciu v hornej hranici zákonného rozpätia a svoju úvahu stručne odôvodnil. Vo sfére žalobcu má uložená pokuta plniť úlohu výchovnú ako aj represívnu a postihovať za protiprávne konanie, preto je žiaduce, aby bola citelná v majetkovej sfére páchatela deliktu. Nemôže sa jednať o sankciu v zanedbateľnej výške, inak sa nedá predpokladať, že by splnila svoj účel. Žalobca svoje výhrady neuplatnil v správnom konaní, preto nie je možné správnym orgánom vyčítať, že sa nimi vo svojich rozhodnutiach nezaoberali.

O trovách konania rozhodol krajský súd v zmysle § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.“) tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, keďže žalobca nebol v konaní úspešný a žalovanému náhrada trov neprináleží.

Proti predmetnému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote dňa 14. júna 2012 odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny tak, že odvolací súd napadnuté správne rozhodnutie zruší, vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a žalobcovi prizná náhradu trov konania.

Uviedol, že v konaní pred krajským súdom boli porušené § 3, § 6, § 18, § 154 a § 157 O. s. p., pričom poukazoval na relevantnú judikatúru Ústavného súdu SR. Štátne orgány v prípade nedokonalkej legislatívy, kedy je možnosť právnu normu (v tomto prípade § 30 Zákona) vykladať rôzne a kedy je preukázané, že zákon nedáva možnosť vylosovanému audítorovi nepodať správu, ak sa nedohodne s politickou stranou na podmienkach podania auditu. Nie je zákonnou povinnosťou politickej strany zabezpečiť si audítora, túto povinnosť plní Slovenská komora audítorov, a preto je vybraný audítor v právnom vzťahu s komorou. Už v čase správneho konania žalobca poukazoval na nemožnosť plnenia povinnosti pre nekonanie vylosovaného audítora a dovoľával sa nápravy tohto stavu.

Vo vzťahu k odôvodneniu žalovaného ako aj prvostupňového súdu žalobca vytkol vzhľadom na právnu úpravu a vykonané dokazovanie neprípustný formalizmus, keď k žalobcom poskytnutej argumentácii neposkytli žiaden vecný argument a ignorovali právny názor vo vzťahu právnemu základu prejednávanej veci. K výške uloženej sankcie žalobca uviedol, že pokiaľ je ukladaná sankcia v najvyššej možnej výške, bolo potrebné uviesť zásadné zdôvodnenie tohto postupu, nie obmedziť sa na stručné zdôvodnenie odvolávajúce sa len na možnosť sankciu v takejto výške uložiť.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 1. augusta 2012 vyjadril žalovaný tak, že napadnutý rozsudok navrhol ako vecne správny potvrdiť.

Uviedol, že žalobca si nespĺnil zákonnú povinnosť, na základe čoho správny orgán musel pokutu uložiť. Tvrdenie žalobcu o tom, že dodržanie zákonných povinností je len formalistickým výkladom zákona, považoval za účelové. Správny orgán sa pri ukladaní pokuty riadi zákonom, kontroluje dodržiavanie splnenia si zákonom požadovaných podmienok pre politické strany a nie je oprávnený rozhodovať o tom, či prípadné nesplnenie podmienok nie je spôsobené legislatívnou medzerou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. augusta 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu

sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250i ods. 1 O. s. p., pri preskúšaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 30 ods. 1 Zákona, strana je povinná vyhotovovať výročnú správu za predchádzajúci kalendárny rok. Výročnú správu za predchádzajúci kalendárny rok predkladá strana Národnej rade Slovenskej republiky každoročne najneskôr do 30. apríla v listinnej a v elektronickej podobe. Výročná správa strany je verejná a možno do nej nahliadnuť, robiť z nej výpis, odpis alebo kópiu v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej poverenom orgáne. Výročné správy strán zverejní Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky na svojej internetovej stránke na základe rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky alebo jej povereného orgánu najneskôr do 31. júla kalendárneho roka. Rodné čísla fyzických osôb nie sú súčasťou zverejňovaných ani sprístupňovaných údajov.

Podľa § 30 ods. 2 písm. a/ Zákona, výročná správa obsahuje účtovnú závierku za účtovné obdobie overenú audítorom určeným Slovenskou komorou audítorov žrebovom zo zoznamu audítorov, žrebovanie sa musí uskutočniť najneskôr 28. februára v príslušnom roku za účasti najmenej dvoch členov príslušného výboru Národnej rady Slovenskej republiky. Komora týchto audítorov vylosuje z audítorov, ktorí pred losovaním prehlásia, že nemajú konflikt záujmov s vykonaním uvedeného auditu v politických stranách.

Podľa § 30 ods. 3 Zákona, audítor okrem účtovnej závierky podľa odseku 2 písm. a/ overuje aj súlad výročnej správy s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie a súlad hospodárenia strany s týmto zákonom. Správa audítora o výročnej správe je súčasťou výročnej správy predkladanej stranou Národnej rade Slovenskej republiky.

Podľa § 30 ods. 5 Zákona, ak výročná správa neobsahuje údaje podľa odseku 2 a správu audítora podľa odseku 3, ak údaje nie sú úplné alebo pravdivé, alebo ak sa z výročnej správy zistí iné porušenie zákona, vyzve Národná rada Slovenskej republiky alebo jej poverený orgán stranu, aby odstránila nedostatky v určenom termíne, najneskôr do 30. júna kalendárneho roka.

Podľa § 31 ods. 2 písm. a/ bod 2 Zákona, ministerstvo financií uloží strane pokutu do 3319 €, ak strana nepredložila Národnej rade Slovenskej republiky výročnú správu podľa § 30.

Podľa § 21 ods. 5 zákona č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zák. o audítoroch“), audítor a audítorská spoločnosť vykonávajú audit za odplatu na základe zmluvy o audite, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Zmluva o audite sa uzavrie vždy, ak bol audítor určený žrebovom podľa osobitného predpisu, pričom odplata za audit nesmie neodôvodnene prevyšovať bežne uplatňovanú odplatu tohto audítora za audit v porovnateľných účtovných jednotkách. Audítor a audítorská spoločnosť majú nárok aj na úhradu výdavkov účelne vynaložených v priamej súvislosti s výkonom auditu.

Najvyšší súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom vysloveným krajským súdom, že bolo práve vecou žalobcu, aby splnil povinnosti vyplývajúce mu zo Zákona. Pokiaľ žalobca namietal spoľahlivosť zisteného skutkového stavu, je potrebné uviesť, že s touto skutočnosťou okolností, podľa názoru žalobcu vylučujúce jeho zodpovednosť za spáchanie správneho deliktu (uvádzané ťažkosti s vyžrebovaným audítorom), nemajú súvis.

Žalobca aj po doručení oznámenia o vyžrebovaní audítora M. P. K. N., L. zo dňa 6. marca 2009, v ktorom malo byť uvedené (táto písomnosť nebola žalobcom v konaní predložená), že audítor bol určený na výkon auditu za rok 2009, nie za relevantný rok 2008, ostal nečinný, hoci v tom čase ešte neuplynula lehota na predloženie výročnej správy podľa § 30 ods. 1 Zákona, ako ani lehota pre odstránenie

nedostatkov podľa § 30 ods. 5 Zákona.

Zodpovednosť za správny delikt je konštruovaná ako objektívna, teda neposudzuje sa, či k porušeniu povinnosti došlo na základe zavineného alebo nedbanlivostného konania páchatel'a. Okolnosti ospravedlňujúce resp. vysvetľujúce nespĺnenie povinnosti nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za toto porušenie. Mohli by byť brané v úvahu správnym orgánom len v prípade určovania výšky, prípadne druhu ukladanej sankcie.

Žalovaný za uvedené porušenie Zákona uložil sankciu v najvyššej možnej výške, pričom uviedol, že „prihliadol na nezodpovednosť pri plnení zákonom stanovených povinností a zabezpečenie vymáhania dodržiavania zákonných pravidiel a povinností“, pričom poukázal na nečinnosť žalobcu a nevyužitie jeho procesných oprávnení v administratívnom konaní.

V otázke odôvodnenia výšky pokuty sa Najvyšší súd nestotožnil s názorom krajského súdu, že táto bola dostatočne odôvodnená. Je nepochybné, že ukladanie pokút za správne delikty sa uskutočňuje v rámci úvahy správneho orgánu (diskrečná právomoc), zákonom dovoleného rozhodovacieho procesu, v ktorom správny orgán v zákonom stanovených limitoch, hraniciach, uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie, pričom použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu (uváženia) musí byť aj náležite zdôvodnené.

Zákon neupravuje minimálnu výšku sankcie, je na uvážení správneho orgánu v akom rozmedzí sankciu uloží. Nie každé porušenie zákonnej povinnosti dosahuje taký stupeň intenzity, že by bolo potrebné uloženie maximálnej výšky sankcie. Pokiaľ sa však správny orgán rozhodne uložiť najprísnejšiu sankciu, je nevyhnutné, aby pre uvedený postup uviedol aj relevantné odôvodnenie. Správne orgány takto nepostupovali, keď len uviedli formalistické dôvody. Nie je zrejmé, na základe ktorých skutočností bolo potrebné uložiť sankciu v danej výške, v súvislosti so závažnosťou porušenia povinnosti, a to aj s prihliadnutím na žalobcom v rozklade uvádzané skutočnosti.

Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že využitie alebo nevyužitie jednotlivých procesných inštitútov nemožno pripísať na ťarchu účastníka konania, v súvislosti s posúdením závažnosti porušenia povinnosti. Jedná sa o okolnosti, ktoré eventuálne môžu nastať až v čase po spáchaní správneho deliktu, a ako také nepredstavujú kvázipriťažujúce okolnosti pri ukladaní sankcií. Pokiaľ žalovaný považoval za nevyhnutné, aby žalobca svoje procesné oprávnenia využil, mal postupovať v zmysle ustanovení Správneho poriadku o zabezpečení priebehu a účelu konania.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné rozhodnutie žalovaného č. MF/27302/2009 - 23 zo dňa 7. decembra 2009 zrušiť ako nespreskúmateľné pre nedostatok dôvodov v časti týkajúcej sa výšky uloženej pokuty a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p., keď žalobcovi priznal náhradu za zaplatený súdny poplatok za žalobu vo výške 66 €, nakoľko žalobca trovy konania v lehote do troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku nevyčísľal a iné trovy zo spisu nevypĺyvali. Súdny poplatok za podané odvolanie zaplatený nebol, nebolo potom možné priznať náhradu za trovy, ktoré neboli reálne vynaložené.

Žalovaný je povinný náhradu trov konania podľa § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. uhradiť na bankový účet právneho zástupcu žalobcu vedený vo N. W. C., B., č. ú. XXXXXXXX/XXXX.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.